

SZÉCSÉNYI HIRLAP

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik minden pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 8 korona — Fél évre 4 korona.
 Negyed évre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Előfizetések a kiadóhivatalhoz küldendők.

Felelősszerkesztő és kiadótulajdonos:
GLATTSTEIN ADOLF.
 Főmunkatárs:
KARDOS ISTVÁN és IFJ. SZÁDER GYULA.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal Rákóczi-út 565.

ELŐFIZETÉSI PÉNZEK.
 reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz
 intézendők.
 Nyilttéri közlemények soronként 50 fillér.
 Hirdetések egyezség szerint.

Hasznos akció.

Irta: Verner Jenő.

Előbb Erdélyből, most meg Zomborból jön híre annak, hogy a névnapok ellen őszszefog a város irányadó népe. A hirre gondolkodóba esünk. Bácskából, a sirva-vigadó ország kövér humnuszáról száll a hadüzenet a névnapok ellen s úgy tűnik, mintha a régi jó világot sirató lelkünk mélyén sebet ütött volna, a bácskai híradás. Ugy tűnik, mintha tradíciókból veszítenénk, az eléb küzd és ezernyi gondja bárdolva hasogatná a régi jó idők poézisét. Ha már a Bácskában sem kell a dáridó, a cigány, a hangos jókedv, akkor nagybajok lehetnek ebben az országban. A virtus innen a jókedv fészkeből; a Bácskából bocsátotta szárnyra a legendákat, amelyekről történeteket beszéltek az országban mindenütt, a hol mulatni vágytak az emberek.

Még is: nem tudunk megindulni ősi tradíciók eme haldoklásán. Valahogy úgy érezzük, ideje volt a dinom-dánomokat beszüntetni. Az élet, a küzdés nagy hamvazó-szerdája az embereket megállásra, magukba szállásra bírja. Minek az oktalán költekezés, mikor a kaptos emberek ezrei szűkösen élne, minek versenyezzünk abban, hogy adósságot adósságra halmozzunk? Azzal tisztában vannak a Bácskában is, hogy az egymást tullicitáló családok dinom-dánomjai,

melyek a kora reggeltől helynyultak a késő éjszakába, veszedelmesen megingatták azokat a kiknek a halárhán nincsenek száz meg száz holdai, csak úgy élnek máról-holnapra a fizetésből.

Előbb egy, azután több ember vált ki a mulatozók sorából s a mikor már elegendő voltak, a mikor hiába vádolták meg őket fősvenységgel gara-oszkodással, a családi sziméliek visszavonuló emberek mosolygáson megakadt a mámoros emberek szeme és most a józanság hadat üzen a névnapoknak.

Nagy országos jelentőségű dolog ez, nem árt, ha mentől többet foglalkozunk vele. Nemcsak a garasos megmaradását jelenti ez a vérméltó harc, de a nép erkölcsök javulását is. Mihelyt a régi udvarházakból nem hallatszik ki a tivornya hangja, a nép is alább hagy a kurjongatással és nem vágyik a korcsmába. Megmarad a garasa, meg az egészsége is.

Ha tehát komoly a zombori akció, jelentőségét nem lehet kicsinyelni. De ha csak amolyan szalmaláng akkor el se kezdjük! Nemsokat érne, ha a névnapot abba hagyva más keresett és képzelt jogcimen meginnák azt, amit elvesztett a réven.

Hisszük azonban, hogy a zombori akciót komoly asszonyok mozgatják, és ha ők akarják, bizzunk a sikerében, a siker országos követelésében.

Megemlékezés egy tanítóról.

Az egyháznak régi tagja, az iskolának kiváló tanítója: Bertha István ig.-tanító, életének ugyyszólva delén távozott el a minden élőknek útján. A boldogult nem volt vezető erő, nem feszegetett soha valami nagy dolgokat, nem kereste a helyeket a hol feltűnni lehet, nem is akart feltűnni soha, de higgadt, komoly megfontolást igénylő munkából kivette a maga részét az elsők között, s nemes példája sokkal többet tett mindnyájunk közögye érdekében, mintha talán hangos frázisokkal dobálódott volna. A higgadt komoly munka, kevesebb beszéd, de annál több tett meggyőzték arról, hogy az élet, a tapasztalás a legjobb tanítók. Ezek vezették minden gondolatát az iskolában több mint harmincz évig. Harmincz évig egy és ugyanazon helyen tanítani, küzdeni nem számítva anyagi jutalomra, elismerésre, csupán a kötelesség és öntudat jutalmára gondolva, harmincz évig tanítani a leendő emberiségnek, mondjuk, egy ember erejét meghaladó részletét a jóra és szépre. Lelesült munkája közben örömmel és hiven végezte kötelességét, jó barát, jó kartárs volt mindég, kibentanítványai megtanulták becsülni nemcsak az egyént, hanem a tanítót is.

Álmai felett virasszon az örök élet anygala és a hű emlékezet. Emléke élni fog közöttünk sok ideig, hiszen a jónak, az igaznak emlékezte áldott mindenkor.

○ ○ T A R C Z A ○ ○

Az ősi virtus.

Irta: Tuba Károly.

Tavaly farsangon a falu legénysége
 Valami bál-félét csinált hevenyéhe.

Hangos volt a korcsma, kopogták a táncot,
 A jókedv, a vigság ugyancsak virágozott.

Hanem, úgy éjjélkor, elnémult, a nóta,
 Kis palinak akadt civódni valója.

A délceg Tar Peti kalapjánál látott,
 Valami ősmérs muskátli virágot.

Szeme vérbeborult, szitkot szóra az ajka.
 Ólmos nyirfabolját meg-megsuhogtatta.

Felszöktek a lányok, terjedt a zaj, lárma...
 A korcsma ajtónak neki dölve állva.

Óreg juhászgazda leste, hogy mi lesz itt:
 Hamarabb a földön vérébe ki fekszik?

Aztán, hogy a vége jámbor békesség lett,
 Keserűn elköszönt: Jó'cákát legények!

Tegnap és a ma.

Irta: Ifj. Száder Gyula.
 V.

Alice az asztal fölé hajolva két kézzel szórja szét a parfümözött hazug leveleket, a sárgult, elszáradt rózsaszirmokat és egy arc-képet. Tovább kutat a fiókban. Egy kis ékszerdoboz akad kezébe, de azt nem bántja, ovatosan hátrább tolja, a világért sem hozakodik vele elő. Az kellene, egyébként se, hogy Béla véletlen meglássa, aki amugy is vizsgálódni kezdte a szőnyegen érdeklődött. Mert csak teszi magát. Igazában felnyalabolni szeretné az egészet s kidobni az ablakon. Az kellene még, hogy Béla meglátna. Kifurná az oldalát, ha meg nem tudhatná, mi lehet az oka, hogy nem viseli függőit, gyűrűcskéit. — Miért takargatja? Miért kimélgeti? Hiszen már nem „gyászolja” az „édest”... Lennének az ostromló kérdések, csipkedések. És nem adhatna felvilágosítást róla, mert meghazudtolni nem lenne szíve. Hallgatna, szenvedne, eltörne mindent, de azt a titkát el nem árulná. Magával viszi le a sírba... Vagy — talán később; talán, majd mikor együtt lesznek. Akkor talán, — de most semmi esetre sem...

A mama jön be. Mosolyog, figyel és vizsgálódik. Nem tudna-e észrevenni valamit? Nem-e zavartak a gyerekek? Nincsenek-e meglepődve látásra? Egyáltalán fejlődött-e már valami közöttük? Mert Alice a világért sem árult el még semmit. Hiába is faggatja. Pedig kíváncsi rá nagyon. Igaz, hogy ilyenbe jobb be nem avatkozni; ilyen csak hagyni kell a maga útján menni, mert ha csakugyan erre tart, előbb-utóbb úgy is ideér... Meggyújtja a függőlámpát. Ugyan még látni nagyon jól, de félhomályban még sem engedheti őket. Persze, ez az észre sem vették, hogy nem soká rajtuk esteledik; annál hamarabb észre kellett venni neki. Már az illem is úgy kívánja, no meg az anyai féltékenykedés; de inkább ez... Beteszi az ablakot, nehogy a szunyogok bejöjjenek a lámpavilágra. Felaggatja a fehér vászonfüggönyöket, még egyszer körülszemlélődik, aztán szó nélkül kimegy.

— És ez mind tőle van? — kérdezi Kenderes, kesernyés mosolygással ejtve a szót.

— Igen, tőle... — Felel Alice, közben egyik-másikba bepillant, pár sort olvas, észrevétlen gunyor jelenik meg az ajka szélén,

Egy miniszter, aki nem tud beszélni.

Rettenetes dolog derült ki a kereskedelmi miniszterről, Harkányi János báróról: rossz szónok. Sőt nemcsak rossz szónok, hanem, hogy nyilvánosság előtt egyáltalán nem tud beszélni.

A kereskedők országos orgánuma, a „Magyar Kereskedők Lapja” jellemző kommentárt ír ehhez a tényhez, amelyet a következőkben ismertetünk:

Megállapították a miniszterről, nemcsak az ellenzéki sajtó és a politikai körök általában, hanem, úgylátszik, az egész közvélemény is, hogy gyenge legény, jelentéktelen miniszter: — nem tud szónokolni. Ehben az országban, ahol olyan roppant nagy szerepe van a szónoklásnak, ahol miniszterelnöktől kezdve le az utolsó segédjegyzőig csupa született rétor szaladgál, ahol az emberek a magán érintkezésben is, kávéházban és utcán patétikus beszédekkel cserélik ki gondolataikat, ahol a sajtó nap-nap után tengernyi szónoklatot kénytelen közölni: a közéleti férfiu értékelése és megbecsülése tisztára azon fordul meg, hogy milyen szónok az illető.

Harkányi János báró a maga szónoki tehetetlenségében a magyar közélet mezején egy egészen új típust képvisel. A csupa szónok országban, a nagyszaj parlamentjében egy félenk, a parlamenti rutinban járattan és vitára képtelen miniszter ríkáság számba megy. Mert itt éppen azok tudnak legjobban beszélni, akiknek nincs mondanivalójuk. Eből a magyar értékből azonban Harkányi Jánosban egy szemernyi sincs meg.

E felfogással szemben mi — mondja a Kereskedők lapja — külön véleményt jelentünk be. Úgy látszik, mintha a beszélni nem tudó miniszter dolgozni annál többet tudna és miniszteriumában a hivatalnoki kar a legnagyobb tisztelettel szemléli a miniszter rendkívüli szorgalmát, nagy ügybuzgóságát. A szakreferensek meglepetve látják minden kérdésben igazi készülttségét, gyors felfogá-

sát és mindenekfelett páratlan igazságszeretét és objektivitását az ügyek végső elintézésében. Azt mondják, hogy a szakreferensek jól megalapozott előterjesztéseit beható megvizsgálás után mindig jóváhagyja, hogy politikai és egyéb mellékes tekintetektől az ügy helyes elintézésében magát eltéríteni nem engedi, aminek legjobb bizonyossága az, hogy minisztersége óta a Máv. igazgatósága szabadabban, de egyuttal a felelőség nagyobb érzetével dolgozik. Mi őszintén meg merjük mondani, hogy nem törődünk a kereskedelmi miniszter szóbeli hiányaival. Nekünk nem szónok kell a legfontosabb miniszteri székben. Az iparnak és a kereskedelemnek egész közömbös, hogy a miniszter a maga igazát jól fűsöl, folyékonyan elmondott és a szónoklási művészet szabályai szerint felépített beszédekben tudja-e képviselni, avagy pedig csak felolvasza beszédét egy papirlapról. A fődolog, hogy mit mond, az becsületes jóakaratot mutasson és még főbb dolog, hogy amit tesz, az legyen helyes és jó. Az ipar és kereskedelem igazát csak tettekkel lehet kivívni; szavakkal és ovációkkal nem.

Ezért szimpatikus nekünk a rosszul beszélő Harkányi János báró a kereskedelmi miniszteri székben. Csak beszéljen továbbra is rosszul és dolgozzék ezután mentől jobban. Legfeljebb nem fognak beszédei összegyűjtött kötetekben megjelenni. Inkább arra törekedjék, hogy munkájának eredményei és alkotásai hirdessék az ő tevékenységét. Legyen bármilyen rossz szónok, de legyen jó kereskedelmi miniszter. Ezt várjuk és a biztató kezdet után joggal ezt reméljük is tőle.

○ ○ H I R E K ○ ○

Mindazok, kik boldogult jó férjem elhunytá alkalmából, szives részvétükkel fájdalommat, bánatomat enyhíteni szivesek voltak, fogadják ezuton is úgy az én, mint gyermekeim hálás köszönetét.

Özv. BERTHA ISTVÁNNÉ.

Gyászhir. Kisfalfudy Lászlóné sz. Muraközy Teréz, Kisfaludy László budapesti fogházgondnok neje, hosszas szenvedés után folyó hó 2-án Budapesten 53 éves korában elhunyt. — A megboldogultban Özv. Krúdy Pálné nászasszonyát, Dr. Krúdy Andor kincstári ügyész pedig anyósát gyászolja.

Uj takarékpénztár. A halassagyarmati takarékpénztár szécsényi fiókja a Szentháromság-terem lévő Barok-féle házban folyó hó 15-én kezdi meg működését. Az anyaintezet értesülésünk szerint a szécsényi fiókin-tézet vezetésével: Baross Árpád főszolgabíró, Dr. Essösy Béla ügyvédet, Dr. Frank István plébánost, Kiss Gusztáv körjegyzőt, Schlesinger Ignác földbirtokost, Szabados Gyula bérliót és Vancsó Béla földbirtokost bizta meg.

Helyreigazítás. Lapunk legutóbbi számában a szécsényi ált. ipartestület febr. hó 21. táncmulatságánál felülfizetől kiténtelt Ruttkay Aladár úr a kimutatott összeggel jegyét váltotta meg s a felülfizetők névsorából kiharadt Lövinger Gerson, ki 2 koronát fizetett felül az ipartest. zászló alapja javára.

A Kobrak-gyár feltámadása. Budapesti levelezőnk jelenti, hogy a Kobrak cipőgyár Rt. váci gyártelepének megvásárlása és bőrgyárral való kibővítése végett Neugebauer Sándor, a társaság volt vezérigazgatója új részvénytársaság alapításán fáradozik és hír szerint ennek a tervnek már meg is nyert egy bécsi pénzcsoportot. Neugebauer Vác városával is tárgyal, hogy a kibővítéshez szükséges 3—4 hold területet kedvezményes áron adja el az alakítandó részvénytársaságnak.

A gyufa-árak fölemeléséről, adott több lap hírt, Értesülésünk szerint a magyar gyufagyárak központi irodája, a Magyar gyújtóárusító Rt. az árakat nem emelte és egyelőre nem is szándékozik fölemelni, mert az érdekelték állítása szerint a folyó évi szükségletét mindenki még a kartel megalakulása előtt kötéssel fedezte és az áremelést a gyakorlatban úgy sem lehetne emiatt érvényesíteni.

szélén, aztán egyenkint teszi vissza borítékjába.

— Gondolom, nagy értékkel bírnak még ma is.

— Szép emlékek. Kedves idők visszavarázslói. Boldog a lelkem, mikor előszedem őket . . . — szól az özvegy mesterné gyönyöcskéje, ki nem csak szeretni, de kinosni is tud; ki lépten nyomon látni vágyik, mennyire is szereti őt ez az ember. És mikor látja, mint változik az arca, mint ül ki homlokára a szomorúság, a lehangoltság, akkor boldog csak igazán. Gyötörve szeret. Hiába, nő és ez az egyedüli meitsége.

— És, ugy-e Béla, meg fogja engedni hogy ezeket meglarissam magamnak. Meg fogja engedni, hogy ez arckép ott függheszen szobánk falán, hogy mindig lássam . . . Nézze, hisz nem akarok én ezzel semmit, csak látni akarom napról-napra azt az embert, aki épp úgy esküdzött, mint maga, aki épp úgy fogadkozott, mind maga, s aki meg tudott szegni minden esküt, minden fogadkozást. Látni akarom s unalmas óráimban szemére dobálni jellemtelenségét.

— Elég legyen. Alice ne gyötörjön tovább. Ha szive van, megelégszik ennyivel. Úgy is tudom, hogy nem beszélt igazat, úgy

is tudom, hogy nem a szive sugta azt magácskanak.

— Pedig én igazat beszéltem. És még most is kérem, szépen kérem . . . Megengedi? Jó lesz . . . ?

— Ne kérjen, ne kívánjon képtelenségeket. Úgy is tudom, hogy csak kegyetlenkedni akar velem. Lelketlen leány. Akkor boldog, ha szenvedni lát, akkor, mikor tudja, hogy csak érte szenvedem . . .

Elhallgatnak. Alice lesüti szeméit s szórakozottan gyűrűgeti egyenkint a leveleket. Az arcképet odacsusztatja Béliának. Nem szól, de az megsejti gondolatát: utána nyul, ketté tépi.

No — csillannak fel Alice szemecskéi — most már meg van elégedve? És áthajol az asztalon, hogy megcsókoltassa homlokát.

— Kis szivtelen. Keresi az emberben az érzelmeket. Tetszik az neki . . . Jól esik a szívének . . . Megelégedtem-e? Meg. Nagyon meg vagyok elégedve. Bár — ha jól meggondoljuk — ennyit szabad lett volna elvárom. Nemde?

És még egyszer megcsókolja: ezuttal már az ajakán.

Egy kis szürkületi pille valahogy be-szökhetett az előbb még tárt ablakon és most

itt vergődik a lámpaernyő alatt. De nem tart sokáig vergődése. Odaér kicsi szárnya az üveghez, megégeti magát szegényke s le-poitlyan kis teste a lámpa alá, az összegyű-rött illatos levelekre. Alice megpillantja. Aztán, hogy meglátta nagyon megsajnálja, ujjacskaiba fogja. Még él. Elszomorodva mutatja Béliának.

— Sajnálja? — kérdezi Kenderes.

— Szegényke . . . Hogyne . . .

— Lám. Csoda teremtmény a nő és még sokkalta csodásabb a szive. Szegény kis lepke . . . Ugy-e? Sajnálja . . . Hogyne . . . Hm . . . Hm . . . A férfit, kit szeret, meggyötörheti, megkinozhatja, azt ugyan meg nem sajnálja soha.

— Nonono . . . Csak ne fantáziáljunk és ne legyünk képzelődők annyira.

(Folyt. köv.)

Aforizmák.

Az értelmes ember mindig elnéző, csak az ostoba itél brutálisan.

Némely ember bolondnak tetteti magát, hogy az igazságot megmondhassa.

A tavaszi kalászosok műtrágyázásánál már régebben tapasztaltatott az, hogy az alkalmazott szuperfoszfátnak sokkalta nagyobb a hatása abban az esetben, ha a tél folyamán szóratik az ki. Nagyobb a hatása abban az esetben, ha a megszántott földre szóratik rá és boronáltatik be mint abban az esetben, ha a trágyázandó föld tavaszig szántatlanul áll. Miután pedig a tavaszi kalászosok az istálló trágyától szendszerint messze esnek, s így nitrogén szegények, határozottan megállapított, hogy ilyen esetekben, a mikor tehát a föld régen kapott istálló trágyát, a szuperfoszfát termésfokozó hatása sokkalta nagyobb lesz abban az esetben ha a csírázásnak induló növény kat. holdanként 30—40 kg. chilisalétromot is kap fejtrágyául. Ugyancsak a tavaszi kalászosokra vonatkozólag tapasztaltatott, hogy sorba trágyázással jóval nagyobb hatás érhető el mint szórván trágyázással, amely körülmény abban leli magyarázatát, hogy a szórván alkalmazott műtrágya a gyakran száraz tavasz miatt nem mindig oldódik fel, ellenben sorba trágyázásnál ez még szárazság esetén sem történhetik meg. Sorba trágyázással a rizikó is sokkal kisebb, mert elegendő kat. holdanként 120 kg. szuperfoszfátot alkalmazni, s ezzel szemben biztos lehet számítani legalább 2 q-val nagyobb termésre. Sorba trágyázással is nagyobb az eredmény az esetben, ha a szuperfoszfáthoz egy kevés chilisalétrom is kevertetik, pl. minden 100 kg.-hoz 30 kg. chilisalétrom, a mely mennyiséggel kat. holdanként többnyire 250—300 kg.-on felüli terméshozadék érhető el.

Országos igáslókiállítás és vásár Budapesten. A székesfővárosi Tatterszállban és lóvásártelepen rendezendő III. díjazással egybekötött igáslókiállítás és vásár iránt nagy az érdeklődés. A vásár márciusi hónap 7—11 napjain tartják meg. A földmívelésügyi minister és a székesfőváros közönsége több értékes tiszteletdíjat adott a legjobb anyagot felhajtó tenyésztők és lótartók kitüntetésére céljából. A díjazásra bejelentett lovakat két főcsoportban és két egymásután következő napon bírálja meg az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által kiküldött bíráló-bizottság.

Fehér és sulyos ludmájak. Közismert, hogy a közönséges kukoricatörméstől a ludak alaposan meghíznek, de korántsem fejlődik akkora májuk, mint aminők a külföldről szállított ludmájak szoktak lenni. Boldamus Beeck egy munkájában azt írja, hogy a németországi ludhizlálók 5 kg. kukoricakása közé 2 gramm antimónport kevernek s így áztatják sósvízben. Ettől állítólag igen nagy fejlődnek és színre nézve fehérek. A porból többet használni nem szabad, mert emésztési zavarokat okoz.

CSARNOK.

A brádi aranybánya.

Irta: Dr. Papp Károly.

Európa legnagyobb arany-bányájában hosszú időn keresztül szünetelt a munka. A gurabárai zúzómű, amely máskor dűbörgésével szinte megfélemlíti az utast, sokáig csöndösen terpeszkedett a Fehér-Kőrös partján. A bányatelepen csendőrség, katonaság jár-kelt, hogy a rongyos alakokat elűzze a

környékről, mert a német társulat attól félt, hogy a sztrájkoló munkáshad, zúzóműveit a levegőbe röpíti és bányáit szétrombolja. A tárnák száját vasajtók védik s mégis valamennyi bejárásnál fölűzött szuronyal őrködött egy-egy baka. Inkább katonai erődítvénynek mintsem bányatelepnek hitte az ember a tizenkét apostolról nevezett rudai-társulat aranybányáit. Három ezer munkása pedig szerte-szétlét az Erdélyrészi Érchegeység falvaiba.

A sztrájk idejében a Bárza-hegy oldalán járva-kelve, az egyik tisztáson szomorú embert pillantottam meg. Nekikeseredve próbálgatta a dudát, de sehogysem sikerült tisztességes nótát heldele kicsalni. Rögtön fölismertem, hogy nem a Bárza teteje, de a hegység mélysége az ő tanyája, s hogy nem pásztor, hanem bányamunkás őkegyelme. Megszóltom oláhul. Áldás és szerencse. Az oláhember tisztességtudóan kalapot emel és viszonzozza a köszönést: Légy boldog uram!

— Jobb itt fölne a mezőn, mint a hegy alatt? — Kérdezem tovább.

— Bizony uram, jobb volna itt, ha nem éhezne otthon öt gyermekeim.

— Hát miért sztrájkolsz?

— Mert muszáj. Ha beállok dolgozni, jobb ha ki sem jövök többé a bányából, mert idekönn ugyanis leülnek a társaim.

A bányász vállat vont és tovább haladt a kanyargós úton. Elgondolkoztam a szociálista munkás szavain. Évezredek óta hajtja a kapzsiság az embert az aranyért. A föniciak és rómaiak korbáccsal kényszerítették rabszolgáikat a rudai bányákba s halál fia volt az, aki egy szemernyi aranyat mert lopni. Százerek verejtékertek Európaszerte a föld alatt s száz meg száz ember szenvedett kínos halált, hogy a császárok megkaphassák hetenkint a négy font aranyat. Ma pedig a Góthában székel, részvénytársulat kapja havonként a másfél métermázsas nyersaranyat s a magyar és az oláh csak az, amit a német társulat ezeknek kegyesen odavel. De ne tépelődjünk ezen. Örüljünk, hogy a hatalmas Magyarországra vetette a szemét, mert bizony a magyar pénzesvilágtól még ma is ott rejtőznek a tömredék arany a Bárza alatt. Így pedig a német társulat ezer és ezer magyar állampolgárt táplál a hegyek kincseiből.

Hazánk gazdag bányavikékéi: az Erdélyrészi Érchegeységet a dakok kezdték rendszeresen művelni. Majd a Trajánusz legyőzve a dakokat, ezektől tömredék aranyat harácsoltt össze és megalapította a római provinciát. Tervszerűen körülzárta erődítésekkel az Érchegeységet és a mai Zalatnán és Kőrösbányán bányászékhelyet alapított. Krisztus után 103-tól 265-ig, másfélszázados római uralom alatt, Primics György geológus szerint, mintegy huszonezer métermázsas aranyat bányásztak ki az Érchegeységből. A kőzetet tűzzel porhanyosították s ily módon egész hegyeket átszelték. A kőrösbányai Karács és a verespatáki Csetátye óriási szakadékaiba félve tekint fel a turista, de még a szakember is bámulva áll meg a római külműveletek előtt. A brád-rudai hegységekbe gyönyörű folyosókkal haladtak be a rómaiak, boltozatos tárnáikhoz foghatót még az olasz bányász sem tud kivéni. A brádi bányákból igen sok római emlék került ki, bányamécses, kalapács, vizemelő kerék, amik mind egyszerű bányászokdásról tanuskodnak.

A középkorban azonban feledésbe kerültek a brádi bányák s csak a XVIII. században kezdte művelni a Ribiczey — család,

megalapítván a tizenkét apostolról elnevezett rudai bányát. Majd a Toldalaghy gróf és Zeyk báró családok tulajdonába jutottak ezek a bányák. A két család egymással haragban élén, a múlt század elején külön altárnák készítéséhez fogtak, amivel aztán elfecsérelték erejüket? S mikor a félszázadon át hajtott tárnák már végcéljuk küszöbén voltak, akkor vásárolta össze ezeket a góthai Harcort-féle társulat. Kihajlotta a grófi tárnát s ez ma métermázsaszámra onija az aranyat. Az is érdekes, hogy ez a társulat bányatelkeinek kétharmadrészét csaknem ingyen szerezte meg az osztrákoktól ráuk erőszakolt s ma is érvényes bányatörvény alapján.

A brádi bányák középpontja a Bárza-hegy kupja alatt van. A trahitnak vagy újabban andezitnak nevezett kőzetben és ennek zöldkőves máladékában vannak a nemes erek. Ezek a telérek vagy bányászosan szólva: telérek gyakran két-három méter vastagok és száz meg száz méternyire nyulnak a hegyek belsejébe. Az arany ezekben az erekben többnyire mákszemnyi szemcsékben van elhelve, helyenkint azonban egy-két centiméter vastagságnyira is összetömörül. Különösen olyan helyeken, ahol a telérek egymást keresztezik. Így a muszári telérek kereszteződésén a múlt század nyolcvanas éveiben 58 kilogrammos aranytömegre bukkantak, amelynek szivacszerű lézagai ezer és ezer aranylevélke töltötte ki. Századunk hajnalán ismét a német társulatra sűtött a szerencse. A múlt év őszén ugyanis 30 kilogrammos aranytömsöt találtak és pedig olyan helyen, ahol ezt nem is remélték, az altárna alatt 120 méter mélységben. Bégi bányászok tapasztalása szerint az arany a mélység felé fogy. A brádiak is azt hitték, hogy a Fehér-kőrös színe alatt nincs arany. S ime kiderült, hogy ott van bizony a nemes fém, csak keresni kell.

118—1914. végrh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott hírosági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bgyarmati kir. törvényszéknek 1913. évi 5384 számú végzése következtében Dr. Gutfreund Emil szécsényi ügyvéd által képviselt Verhóti Mihály és neje megyeri lakos javára hátr. 85 kor. 90 fill. s jár. erejéig 1914. évi január hó 29-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 900 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m: 2 ló és 1 borju nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szécsényi kir. járás-bíróság 1914. évi V. 581 számú végzése folytán hátr. 85 kor. 90 fill. tőkekövetelés, és eddig összesen 23 kor. 04 fill.-ben bíróság már megállapított költségek és 2 kor. 40 fill. árverés kitűzésidij erejéig Megyerben leendő megtartására 1914. évi március hó 21-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Szécsény, 1914. évi március 4-én.

Nagy, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetések jutányos
áron közöltetnek
= e hirlapban. =

Fővárosi összes napi-
és heti képes-lapokra
előfizetéseket elfogad:
lapunk kiadóhivatala.

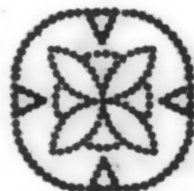
○ ○ **RUSZNYÁK DÁVID** ○ ○

TELEFON 102 - 99.

Felöltő, kostümök, blouz,
alj, pongyola- és jupon
különlegességek áruháza

TELEFON 192 - 99.

BUDAPEST, VII. KER., KIRÁLY-UTCA 21. SZÁM.

ULIP ISTVÁN

élővirág-terme

LOSONCZ, Rákóczi-utca 18 sz.

— TELEFON-SZÁM: 123. —

Legjobb élővirág bevásárlási forrás! Izlésés mukáért többszörösen első díjjal kitüntetve.

Műkoszorúk es szallagok mindig raktaron tartatnak.

Megrendeléseket elfogad: GLATTSTEIN ADOLF — SZÉCSÉNY.

GLATTSTEIN ADOLF

könyvnyomdája,

könyv, írószer- s papírkereskedése.

M. kir. dohány- es szivar-árudája.

a „Szécsényi Hírlap“ kiadóhivatala.

SZÉCSÉNY, (NÓGRADMEGYE) RÁKÓCZI-ÚT 585.

Készít minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat díszes, pontos és gyors kivitelben bámulatos olcsó áron.

Vidéki megrendelések a legrövidebb idő alatt teljesítetnek.

Állandó raktár: mindenféle papírosokból, rajz- és írószerekből, ügyvédi-, közigazgatási- s különböző hivatali
nyomatványokból.